

Ordliste - migration og kulturmøde

Affolkning - *inukilliliineq, inuerukkiartorneq* – når mennesker flytter væk og bosteder tømmes for indbyggere

Akkulturation – *kalaallissut?* - når mennesker mister deres egen kultur og tilpasser sig fuldstændigt en ny kultur (enten frivilligt eller tvungent)

Assimilation – *inooqatigiinnut ilanngutivinneq* – når mennesker giver afkald på deres egen kultur og tilpasser sig fuldstændigt en ny kultur (enten frivilligt eller tvungent)

Asyl – *qimaaffik* – beskyttelse, om flygtninge fra et land har ret til at søge om i et andet land

Befolkningsfremskrivning – *innuttaasut amerlassusissaat* – en beregning af hvordan en befolkning vil se ud i fremtiden – f.eks. befolkningens størrelse og fordeling efter køn og alder. Beregningerne bliver lavet ud fra et givet niveau af fertilitet, dødelighed og vandringer

Befolkningspyramide - *innuttaasut amerlassusaannut pyramidi* – en slags statistik (dobbeltsøjlediagram), der viser sammensætning af befolkningen, typisk efter køn og alder

Bosætningsmønster – *nunassittarnerup pissusia* – hvordan folk bor i Grønland, f.eks. hvor mange bygder og byer der er hvor, og hvor mange bor der

Brain drain – *piginnaanillit aallararnerat* – når de uddannede og ressourcestærke flytter væk

Center-periferi-teorier - *centeri, sullissivik + killingani + teorii?* – teorier om forholdet mellem rige udviklede lande og fattige udviklingslande, og hvorfor de fattige lande bliver ved med at være det. F.eks. er det ulige, at rige lande ikke vil betale fattige lande noget særligt for deres eksportvarer, mens de fattige lande skal betale meget for varerne fra de rige lande. Eller at mennesker fra fattige lande kan blive brugt som billig arbejdskraft i rige lande

Demografi - *Demografii (innuttaasut katitigaanerisa, allanngorarnerisa ineriartornerisalu kisitsisitigut nassuiaatigineqarnera)* – en beskrivelse af befolkningens sammensætning og fordeling, herunder alder, køn, fødsel, død og mobilitet (og videre f.eks.: individ, husstand, bosted, gamle kommuner, nye kommuner og nation)

Diaspora – *ikke oversættes* – en del af et lands befolkning, der bor i et andet land. Men ofte har disse emigranter fortsat tilknytning til deres gamle moderland, og gerne et fællesskab med andre fra moderlandet, i det nye land

Emigration - *nunamut allamut nunasiartorneq* – når mennesker flytter FRA et land, altså udvandrer

Emigrant – *nunamut allamut nunasisoq* – en, der flytter FRA et land/ udvandrer

Expats – *ikke oversættes* – internationale, ofte højtuddannede mennesker, som bosætter sig for kortere eller længere perioder i forskellige lande uden anden tilknytning til dem end deres arbejde (ofte udsendt af deres arbejdsgiveren i et andet land). Expats har typisk ikke planer om at blive permanent i landet

Familie- og husstandsforklaringer – *ilagisariit + inoqutigiit + nassuiaat, sukuiaat, nalunaajaat?* - en type forklaringer inden for migrationsforskning, der ser migration som en familiemæssig strategi hellere end et individuelt valg. F.eks. kan nogle af familiemedlemmerne blive sendt til udlandet som en slags forsikring

Fertilitet – *naggorissuseq, kinguaassiorsinnaaneq* - Fertilitetskvotienter angiver det antal børn som 1.000 kvinder (i alderen 15-49 år) har fået i et givent år. Hvis f.eks. den samlede fertilitet er ca. 2.100, betyder det, at hver kvinde i gennemsnit får 2,1 barn

Fødselsoverskud - *inunngortut amerliartuutaasut* – Forskellen mellem det årlige antal levendefødte og døde

Fødselsrate - *inunngortut amerlassusaat* - Fødselsraten er antallet af fødsler (levendefødte) pr. år i forhold til 1.000 indbyggere. Fødselsraten angives i promille - ‰

Forsørgerbyrde – *pilersuisussaaneq* - et mål for hvor mange personer, som de, der er aktive på arbejdsmarkedet (i alderen 15-64 år), skal forsørge ud over sig selv (børn 0-14 år samt ældre fra 65 år). Forsørgerbyrden viser således gruppen af erhvervsaktive i forhold til de ikke-erhvervsaktive

Forsørgerbrøk - *pilersuisussaaneq brøkkinnngorlugu* – en måde at udtrykke forsørgerbyrden på. Forsørgerbrøken viser hvor mange personer hver person i arbejdsstyrken skal forsørge ud over sig selv. Hvis forsørgerbrøken er 0,58, så betyder det, at hver person i arbejdsstyrken skal forsørge 0,58 person ud over sig selv

Flygtning – *qimaasoq* – person, der befinder sig uden for sit hjemland på grund af velbegrundet frygt for forfølgelse på grund af race, religion, nationalitet, tilhørsforhold til en bestemt gruppe eller politisk orientering (FN's definition)

FN's flygtningekonvention - *kalaallissut?* – en international konvention (en slags lov) fra 1951 om flygtnings rettigheder

FN's konvention om beskyttelse af migrantarbejdere og deres familiers rettigheder - *kalaallissut?* - en international konvention (en slags lov) fra 1990 om migrantarbejdere og deres familiers rettigheder

Ghetto – *kalaallissut?* - en bydel præget af en bestemt befolkningsgruppe. Ofte fattig

Globalisering – *nunarsuamioqatigiinneq, nunarsuarmut siaruarneq* – en hurtigere og hurtigere udvikling, hvor nationale grænser nedbrydes og politik, økonomi og kultur bliver

globale/internationale. Tværs over landegrænser strømmer mennesker, teknologi, viden, varer, kapital osv.

Identitet – *kinaasusseq* – en oplevelse af hvem man selv er, samt hvem andre mener man er

Illegal – *inatsisinik uniuisoq, pissusissaminik uniuisoq* - andet ord for papirløs indvandrer (modsat legal, lovlig)

Immigration - *nunasineq, nunasiartorneq* – indvandring, flytning TIL et land

Immigrant – *nunasisoq* – en, der flytter TIL et land, en udvandrer

Integration - *ilanngutivinnerat, ilanngutinnerat* – når mennesker bliver del af en ny kultur uden at give afkald på deres gamle kultur. De kan f.eks. have en bindestregs-identitet, hvor de føler tilhørsforhold til begge kulturer. Tilflyttere kan også påvirke den nye kultur og tilføre mangfoldighed og forskellighed, så der sker pluralistisk integration

Intern migration – *kalaallissut?* – migration internt i et land, modsat mellem lande

Kvindeunderskud – *arnanik amigaateqarneq* – når der er færre kvinder end mænd

Melting pot – *aatsitsivik* – smeltedigel, gryde. Et billede på den amerikanske idé om at indvandrerne kultur bliver blandet sammen i en gryde, så de får en ny kultur, den amerikanske (modsat salatskål)

Migrant – *kalaallissut?* - en person, der er rejst til et andet land for en periode på minimum et år (FN's definition)

Migration – *inuiaat ingerlaartarnerat, nutserneq* – flytning fra et sted til et andet (ofte mellem forskellige lande)

Minoritet – *ikinnerussuteqartut* – Mindretal

Mobilitet – *nuttarsinnaaneq* – flytning fra et sted til et andet. I Grønland opdeles mobilitet ofte i flytninger (*nuuttarnerit*) og vandringer (*nunamut /nunanut allanut nunasisarnerit*). Når nogen skifter adresse inden for landets grænser, kaldes det flytning. Når nogen skifter adresse mellem Grønland og udlandet, kaldes det vandring

Multikulturelt samfund – *inuiaat assigiinngitsorpassuarnik kultureqarfiuvoq?* – et samfund, hvor befolkningsgrupper lever side om side med deres forskellige kulturelle særtræk, som de holder fast i

Nettovandring – *nuttarnerit ilanngakkat* – forskel mellem indvandring og udvandring

Netværk - *attaveqarfiit* – de forbindelser og sociale relationer, som knytter migranter sammen med slægtninge, venner og medborgere derhjemme - eller omvendt, mulige migranter sammen med mennesker der allerede er udvandret

”Nærområde” - *kalaallissut?* - områder, der ligger tæt på hvor der er konflikter/ tæt på hvor flygtninge kommer fra. F.eks. Libanon, Jordan og Tyrkiet.

Papirløs indvandrer – *nunasisoq allagartaqanngitsoq?* - indvandrer, der ikke har papirerne i orden (ikke har opholdstilladelse). Kaldes også illegal eller ulovlig. Papirløse indvandrere er ikke statsborgere i det nye land og har ikke almindelige rettigheder

Postkolonial feminismeteori - *kalaallissut?* – feministisk teori, der forenklet sagt forsøger at tage højde for ikke-vestlige kvinder ikke kun som køn men som udlændinge og mange andre ting (og derfor muligvis undertrykte på flere måder). Postkolonial feminismeteori vil inddrage tilflyttede kvindernes perspektiv og ”give dem en stemme”

Push- og pull-effekt – *ikke oversættes* – overordnet ramme med forklaringer på hvordan en mulig migrant ”skubbes væk” eller ”tiltrækkes” af et andet land. Push-effekten er udstødning fra afsenderlandet. Pull-effekten er tiltrækningen fra modtagerlandet

Racisme – *race tunngavigalugu nikassaaneq* – en forestilling om, at visse menneskeracer er overlegne i forhold til andre menneskeracer

Remitter – *ikke oversættes* - penge, som en udvandret person sender hjem til hjemlandet, oftest til sin familie

Relativ deprivation/relativt afsavn - *allanut naleqqiussaq + ujariatsineq?* – når mennesker oplever at de er fattige i forhold til/ sammenlignet med andre

Reservearmé-teorien - *kalaallissut?* - marxistisk teori, der mener at det kapitalistiske system har interesse i underbeskæftigede og arbejdsløse, for de vil trække lønnen ned (på grund af at der så er mere udbud end efterspørgsel efter arbejdskraft). Migranterne er på denne måde også med til at holde løn og arbejdsbetingelser nede på lavt niveau

Salatskål – *salaatit + skåli, niaquusaq, errortorfik?* – samfund hvor grupper med forskellige kulturer lever side om side som enkelte adskilte ingredienser i en salatskål (modsat ”melting pot”)

Sammenhængskraft – *ataqatigiissutissat* - fællesskabsfølelse i et samfund. Det, som skaber samhørighed mellem menneskerne i samfundet og som sociale bånd holder samfundet sammen. Det kan f.eks. være institutioner, værdier og normer

Segregation – *avissaarneq, avissaaqqut, avissaaqqaneq* – når grupper lever adskilt fra det øvrige samfund, f.eks. hvis tilflyttere holder fast i sin gamle kultur uden at blive del af den nye

Sikkerhedsliggørelse – *kalaallissut?* – når noget bliver omtalt som en overhængende trussel, som det offentlige skal skride til handling imod (endda med ekstraordinære midler, hvis nødvendigt)

Statsborger – *naalagaaffimmi innuttaasoq* – en borger i et land, med en række pligter og rettigheder (f.eks. værnepligt eller at stemme ved valg)

Statsborgerskab – *[naalagaaffimmi] innuttaaneq* - når man er anerkendt som borger i et land med en række rettigheder og pligter. Kan opnås ved fødsel (man får automatisk statsborgerskab) eller naturalisering (man kan søge om at få statsborgerskab)

Subkultur – *inuit ikinnerusut kulturiat* – befolkningsgruppe med en levemåde eller livsstil, der afviger fra samfundets dominerende kultur

Todelt arbejdsmarked – *suliffeqarfeqarfik + marlunngorlugu avitaa, quppaku?* – teori om at arbejdsmarkedet i udviklede lande er segmenteret (delt) i to sektorer. En sektor med høj teknologi og prestige (hvad der bliver betragtet som ”gode jobs”), og en sektor, der kræver meget arbejdskraft og har lav løn/stabilitet (hvad der bliver betragtet som ”dårlige jobs”). Mennesker fra udviklede lande undgår helst de sidstnævnte jobs, som tilflyttere fra udviklingslande så i stedet får. Ifølge teorien kan det skabe forskelsbehandling og ulighed

Transitland – *ingerlateqqitassanik assartuineq, aqqusaarneq* - land som migranter rejser igennem på vej fra deres oprindelige land til det nye land

Transnationalisme – *kalaallissut?* – når en migrant er til stede i to samfund og to kulturer og kan udnytte de økonomiske og politiske muligheder, der skabes af tosidede liv. Migranten har et ben i hver lejr, uden at det er dårligt eller splittet

”Trædestens-mobilitet” - *“allornikkaarlugu nuukkiartuaarnertut”* - hvor man trinvis bevæger fra mindre mod større steder og eventuelt vælger at forlade landet.

Udvandringsland – *kalaallissut?* - land hvor flere mennesker flytter fra end til (nettoudvandring)

Udviklingsland – *nuna siuarsarniaq* – et land, der er teknisk, økonomisk og industrielt tilbagestående, ofte med en dårlig infrastruktur, en ensidig eksport og et lavt uddannelsesniveau, og som ofte har problemer med hungersnød, sygdom, fattigdom og befolkningsoverskud

UNHCR – FN’s Flygtningehøjkommissariat – grundlagt 1950, er en FN-organisation, der har til formål at sikre flygtninge beskyttelse samt at finde varige løsninger på deres problemer

Urbanisering - *eqitterussineq, illoqarfinnut nuutsiternerit* – når folk flytter fra mindre steder til større steder, f.eks. fra en bygd til en by